

UCHWAŁA NR XXXIX/321/23

Rady Gminy Rytró z dnia 17 lutego 2023 roku

w sprawie: *uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, oraz Uzależnieniom Behawioralnym dla Gminy Rytró na lata 2023 - 2026.*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40), oraz art.4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023r. poz. 165 i 240)

- Rada Gminy w Rytrze uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023 - 2026 wraz z harmonogramem wydatkowania środków w 2023 roku w brzmieniu stanowiącym jako załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

PRZEWODNICZĄCY
RADI GMINY RYTRO

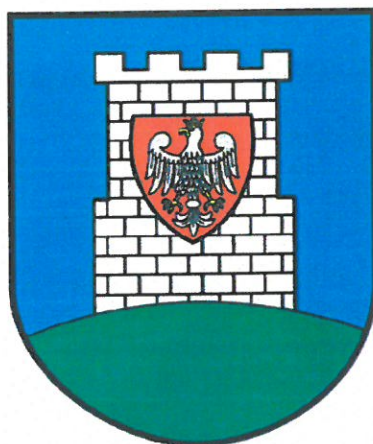
Tomasz Kulig

RADA GMINY RYTRO
RYTRO
33-343 RYTRO

Załącznik nr 1 do Uchwały nr XXXIX/321/23

Rady Gminy Rytro

z dnia 17 lutego 2023 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM DLA
GMINY RYTRO NA LATA 2023 - 2026.**

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	2
1.1.	Problem alkoholowy w Polsce	2
1.2.	Program Profilaktyki – podstawowe założenia i podstawa prawna	4
1.3.	Realizatorzy Programu	8
2.	Streszczenie Diagnozy Problemów Społecznych 2022.....	9
2.1.	Informacje na temat badania	9
2.2.	Problem alkoholowy	9
2.3.	Problem narkotykowy.....	10
2.4.	Przemoc domowa.....	10
2.5.	Przemoc szkolna	10
2.6.	Hazard i uzależnienia behawioralne	11
2.7.	System profilaktyki w Gminie Ryto	12
3.	Cele Programu.....	12
3.1.	Cele strategiczne	12
3.2.	Cele operacyjne.....	13
4.	Zadania realizowane w ramach Programu	13
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	18
5.1.	Zadania Komisji	18
5.2.	Zasady wynagradzania członków Komisji.....	19
5.	Podsumowanie.....	20

1. Wprowadzenie

1.1. Problem alkoholowy w Polsce

Według badaczy alkohol sytuuje się na piątym miejscu, wyprzedzając takie substancje jak amfetamina, ketamina, marihuana, LSD, GHB czy MDMA¹ pod kątem szkodliwości oraz siły uzależnienia. Szczególnie młody organizm narażony jest na poważne skutki działania alkoholu. Można w tym zakresie wyróżnić skutki najbardziej bezpośrednio występujące w której perspektywie czasu po spożyciu alkoholu oraz skutki oddalone w czasie mające szeroko idące konsekwencje zdrowotne oraz społeczne.

Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat notuje się wzrost **odsetka śmiertelnych przypadków**, które nastąpiły z powodu spożywania alkoholu (1,7 na 100 000 Polaków w 2002 oraz 6,4 na 100 000 w 2017)². Zwłaszcza wśród adolescentów notuje się częste przypadki **zatruciu alkoholem**³, co stanowi czynnik zwiększający śmiertelność w tej grupie wiekowej. Drugim istotnym zagrożeniem bezpośrednio wynikającym ze spożycia alkoholu jest **udział w wypadkach drogowych**⁴. Wynika to przede wszystkim z tego, że alkohol przyczynia się do nasilenia ryzykownych zachowań kierowców⁵, a także wpływa na ich percepcję, koordynację oraz czas reakcji⁶. W efekcie istotnie zwiększa prawdopodobieństwo stworzenia niebezpiecznej sytuacji na drodze, w wyniku której zagrożone są również osoby postronne. Wypadki z udziałem osób znajdujących się pod wpływem alkoholu stanowią około 11% wszystkich wypadków drogowych w Polsce⁷.

Spożycie alkoholu oraz korzystanie z innych środków psychoaktywnych jest związane ze **stosowaniem przemocy werbalnej i fizycznej** w związkach interpersonalnych⁸.

¹ Nutt D., King L., Saulsbury W., Blakemore C. (2007). Development of a rational scale to assess the harm of drugs of potential misuse, *The Lancet*, 369, s. 1049–1053.

² Zatoński, W.A., Zatoński, M., Janik-Koncewicz, K., Wojtyła, A. (2021). Alcohol-Related Deaths in Poland During a Period of Weakening Alcohol Control Measures. *Journal of the American Medical Association*, 325(11): 1108–1109.

³ Kamińska, H., Gawlik, A., Gawlik, T., Małecka-Tendera, E. (2018). Hospitalizacje z powodu zatrucia alkoholem etylowym wśród dzieci i młodzieży – dane pochodzące z jednego szpitala klinicznego w Polsce. *Psychiatria Polska*, 52(2), 387–398.

⁴ Behnood, A., Mannering, F. L. (2017). The effects of drug and alcohol consumption on driver injury severities in single-vehicle crashes. *Traffic injury prevention*, 18(5), 456-462.

⁵ Moskowitz, H., Florentino, D. (2000). *A review of the literature on the effects of low doses of alcohol on driving-related skills*.

⁶ Laude, J. R., Fillmore, M. T. (2015). Simulated driving performance under alcohol: effects on driver-risk versus driver-skill. *Drug and alcohol dependence*, 154, 271–277.

⁷ Elżbieta Symon. (2021). *Wypadki Drogowe w Polsce w 2020 roku*. Komenda Główna Policji: Warszawa 2021.

⁸ Haynie, D.L., Farhat, T., Brooks-Russell, A., Wang, J., Barbieri, B., Iannotti, R. J. (2013). Dating Violence

Zależność między stosowaniem lub doświadczeniem przemocy, a spożyciem alkoholu jest dwukierunkowa. Doświadczenie przemocy (zwłaszcza fizycznej i seksualnej) przekłada się również na większe prawdopodobieństwo sięgnięcia po środki psychoaktywne, w tym alkohol⁹. Obok przemocy wyróżnić można też wyższą skłonność do **zachowań o charakterze kryminalnym, takich jak kradzieże czy rozboje**¹⁰. Spożycie alkoholu przez młodzież stanowi obok przemocy oraz używania innych środków psychoaktywnych jeden z ważnych czynników ryzyka popełnienia **samobójstwa**¹¹.

Spożycie alkoholu zwiększa prawdopodobieństwo zachorowania na różne **nowotwory**, w tym nowotwór piersi u kobiet¹², nowotwór jelita grubego¹³. Wpływa również na pogorszenie funkcjonowania wątroby¹⁴ prowadząc nawet do jej nieodwracalnych uszkodzeń¹⁵. Szczególnie niebezpieczne dla zdrowia jest **epizodyczne spożywanie alkoholu w większych ilościach** (ang. *Heavy Episodic Drinking*) określone przez WHO jako spożycie 60 gram czystego alkoholu etylowego przez mężczyzn i 40 gramów przez kobiety przy jednej okazji w ciągu ostatnich 30 dni¹⁶. Osoby, które miały epizody spożywania dużych ilości alkoholu w trakcie adolescencji były już w wieku wczesnej dorosłości bardziej narażone na problemy z **nadciśnieniem** oraz **otyłością**¹⁷. Długotrwałe spożycie alkoholu skutkuje **nieodwracalnymi zmianami w mózgu**, na co narażone są szczególnie młode osoby, których

Perpetration and Victimization Among U.S. Adolescents: Prevalence, Patterns, and Associations With Health Complaints and Substance Use. *Journal of Adolescent Health*, 53(2), 194–201.

⁹ Moran, P.B., Vuchinich, S., Hall, N.K. (2004). Associations between types of maltreatment and substance use during adolescence. *Child Abuse & Neglect*, 28(5), 565–574.

¹⁰ Corrao, G., Bagnardi, V., Zambon, A., & La Vecchia, C. (2004). A meta-analysis of alcohol consumption and the risk of 15 diseases. *Preventive Medicine*, 38, 613–619.

¹¹ Borowsky, I.W., Ireland, M., Resnick, M.D. (2001). Adolescent Suicide Attempts: Risks and Protectors. *Pediatrics*, 107(3), 485–493.

¹² Singletary, K.W., Gapstur, S.M. (2001). Alcohol and Breast Cancer. *Journal of the American Medical Association*, 286(17), 2143–2151.

¹³ Boyle, T., Fritschi, L., Tabatabaei, S.M., Ringwald, K., Heyworth, J.S. (2014). Smoking, alcohol, diabetes, obesity, socioeconomic status, and the risk of colorectal cancer in a population-based case-control study. *Cancer Causes & Control*, 25(12), 1659–1668.

¹⁴ Clark, D.B., Lynch, K.G., Donovan, J.E., Block, G.D. (2001). Health Problems in Adolescents With Alcohol Use Disorders: Self-Report, Liver Injury, and Physical Examination Findings and Correlates. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 25(9), 1350–1359.

¹⁵ Hagström, H., Hemmingsson, T., Discacciati, A., Andreasson, A. (2018). Alcohol consumption in late adolescence is associated with an increased risk of severe liver disease later in life. *Journal of Hepatology*, 68(3), 505–510.

¹⁶ Global status report on alcohol and health 2018. Geneva: World Health Organization; 2018. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Wskazania WHO dotyczą osób od 15 roku życia, zatem również adolescentów.

¹⁷ Oesterle, S., Hill, K.G., Hawkins, J.D., Guo, J., Catalano, R.F., Abbott, R.D. (2004). Adolescent Heavy Episodic Drinking Trajectories and Health in Young Adulthood. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs* 65(2), 204–212.

mózg przechodzi wiele zmian rozwojowych¹⁸.

Należy wziąć pod uwagę, że **problem alkoholowy jest problemem systemowym**, a to znaczy, że nie dotyczy tylko jednej osoby nadużywającej alkoholu, a całego systemu, w którym osoba ta funkcjonuje. Dotyczy to zarówno środowiska rówieśniczego, jak i rodzinnego. Nastolatki, których bliscy znajomi spożywają alkohol są narażeni na częstsze spożycie alkoholu w dużych ilościach (wspomniane wcześniej ciężkie epizodyczne spożycie)¹⁹. Ponadto dzieci, które wychowywane są przez osoby uzależnione mają większą szansę popaść w nałóg w porównaniu do dzieci osób zdrowych²⁰. Dzieci osób nadużywających alkoholu częściej niż inne przejawiają zachowania destrukcyjne (samobójstwa) i częściej same popadają w uzależnienia²¹. Ponadto są częściej hospitalizowane i istnieje wśród nich większy odsetek niechcianych ciąż, a w dłuższej perspektywie czasu wpływa to także na problemy ze znalezieniem pracy i bezrobotność²².

Jedną z dalszych konsekwencji uzależnienia jest pogarszająca się sytuacja materialna, a w dalszej kolejności **ubóstwo** czy nawet **bezdomność**²³. Nadużywanie alkoholu, a zwłaszcza pełnoobjawowy alkoholizm potrafi sparaliżować większość sfer funkcjonowania człowieka: prywatnych, towarzyskich i zawodowych, jednocześnie silnie utrudniając poprawę sytuacji.

1.2. Założenia i podstawy prawne Programu

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i szkód z nimi związanych oraz przeciwdziałanie narkomanii nie może mieć charakteru jednorazowej, nawet dynamicznej kampanii. Powinno być stałym elementem funkcjonowania nowoczesnego państwa na różnych poziomach, poczynając od Parlamentu, poprzez administrację rządową na szczeblu wojewódzkim,

¹⁸ Spear, L.P. (2000). The adolescent brain and age-related behavioral manifestations. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews* 24(4), 417–463.

¹⁹ Li, J.J., Cho, Seung, B., Salvatore, J. E., Edenberg, H.J., Agrawal, A., Chorlian, D.B., Porjesz, B., Hesselbrock, V., Dick, D. M. (2017). The Impact of Peer Substance Use and Polygenic Risk on Trajectories of Heavy Episodic Drinking Across Adolescence and Emerging Adulthood. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 41(1), 65–75.

²⁰ Sartor, C. E., Lynskey, M. T., Heath, A. C., Jacob, T., & True, W. (2007). The role of childhood risk factors in initiation of alcohol use and progression to alcohol dependence. *Addiction*, 102(2), 216–225.

²¹ Christoffersen, M.N. Soothill, K. (2003). The long-term consequences of parental alcohol abuse: a cohort study of children in Denmark. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 25(2), 107–116.

²² Van Hoof, J. J. (2010). *Sweet Sixteen and Never Been Drunk? Adolescent Alcohol Use, Predictors and Consequences*. Enschede, The Netherlands: University of Twente.

²³ Khan, S. (1997). Alcohol abuse and its relationship with poverty and unemployment, a structural equation modelling approach.

a także na poziomie, który jest fundamentem życia społecznego, a więc samorządów gminnych. Mając to na uwadze, państwa europejskie podejmują szereg działań mających na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii, a tym samym zmniejszenie problemów wynikających z ich nadużywania. Dlatego też każdy kraj tworzy własny, dopasowany do zidentyfikowanych lokalnie problemów, system rozwiązywania kwestii prawnych i społecznych.

Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie są **ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym** (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608.) oraz wydane do niej **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025**, a także **ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 165 i 240) i **ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 172, z 2022r. poz.2600). Zobowiązują one samorząd gminny do podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje ona w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia odwykowego.

Podstawę prawną oraz merytoryczną działań profilaktycznych na terenie Gminy wyznaczają także następujące ustawy i publikacje:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700, 2140.)
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127, 2140, 2754, z 2023 r. poz. 185.),

- 4) ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 2496),
- 5) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40)
- 6) rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu z dnia 27 grudnia 2007 r. (Dz. U. 250, poz. 1883 oraz z 2010 r. poz. 883),
- 7) Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2023 rok.
- 8) Ostaszewski, K., Okulicz – Kozaryn, K., Sochocki, M., Sokołowska, M., Szymańska J. (2016) *Jak zadbać o jakość w profilaktyce – System rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego*, Warszawa: wydawnictwo edukacyjne Remedium.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rytko na lata 2023-2026 (dalej: Program) stanowi integralną część strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Rytko. Zawarte w niniejszym dokumencie ustalenia wyznaczają zakres i sposób realizacji zadań własnych Gminy związanych z problematyką uzależnienia i nadużywania alkoholu, zagrożeń behawioralnych, a także przeciwdziałaniem przemocy domowej określając tym samym lokalną strategię rozwiązywania niniejszych problemów społecznych. Do zadań tych zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należą:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Program zawiera także propozycje realizacji zadań własnych Gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii, określone w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195, z 2022r. poz. 655, 1700). Zadania te wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzoną zgodnie z przepisami tej ustawy²⁴;
- 2) pomoc w leczeniu, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

W ramach Programu w szkołach i placówkach systemu oświaty w Gminie będą realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach, jak wymaga tego art. 10 ust. 2b ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Prowadzenie takich działań odbędzie się szczególnie w zakresie działalności, o której mowa w art. 10 ust. 2a niniejszej ustawy. Program w swej konstrukcji merytorycznej jest spójny celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, którym jest *wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu*, a także z jego celem operacyjnym

²⁴ OBWIESZCZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449).

nr 2 obejmującym: *Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi*. Program uwzględnia również rekomendacje PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, a także jest spójny z wojewódzkim programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

1.3. Realizatorzy Programu

Realizacja Programu stanowi jedno z zadań własnych Urzędu Gminy Rytro (dalej: UG). Zadania Programu będą współrealizowane przez następujące podmioty:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: Komisja lub GKRPA);
- 2) Pełnomocnik Wójta Gminy Rytro (dalej: Pełnomocnik);
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (dalej: ZI);
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: GOPS);
- 5) Policja;
- 6) placówki edukacyjne, w tym: Szkoła Podstawowa w Ryrze i przedszkole (dalej: SZ);
- 7) Kluby sportowe: „UKS Ryter”, LKS „Poprad” (dalej: KS);
- 8) Zespół Regionalny „Rytrzoki”;
- 9) Parafia św. Józefa Robotnika w Ryrze (dalej: Parafia);
- 10) Ośrodek Zdrowia (dalej: OZ);
- 11) Sołectwa;
- 12) Grupa wsparcia AA „Makowica” (dalej: AA);
- 13) Podmioty zewnętrzne, takie jak organizacje pożytku publicznego, zewnętrznymi realizatorzy zadań (dalej: PZ).

Swoimi działaniami wskazane podmioty są zobowiązane dążyć do zmniejszenia szkód zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych zachowań ryzykownych, w tym behawioralnych.

2. Wyniki Diagnozy

2.1. Informacje na temat badania

W roku 2022 zostało przeprowadzone badanie społeczne, w ramach którego dokonano analizy danych zastanych i dokumentów strategicznych, zbadano dorosłych mieszkańców Gminy (metoda kwestionariuszowa CAWI) oraz uczniów (metoda kwestionariuszowa CAWI), a także sprzedawców napojów alkoholowych (metoda „tajemniczego klienta”). Końcowym efektem badań było powstanie „Diagnozy problemów społecznych występujących w Gminie Rytro” (dalej: Diagnoza)²⁵.

Przeprowadzenie Diagnozy miało na celu zbadanie rodzaju, jak i skali występowania określonych problemów społecznych na terenie Gminy. Pozwala ona na ukierunkowanie i zaplanowanie działań mających na celu rozwiązanie występujących aktualnie problemów społecznych. Jako najistotniejsze kwestie w obszarze problematyki społecznej zostały wzięte pod uwagę przede wszystkim: spożycie substancji psychoaktywnych, poglądy dotyczące spożywania alkoholu i palenia papierosów, zjawisko uzależnień (zarówno nałogów od substancji chemicznych, jak i behawioralnych), zagrożenia behawioralne, pracoholizm, przemoc szkolna i domowa oraz cyberprzemoc.

2.2. Problem alkoholowy

Mieszkańcy Gminy nie przyznali się do częstego spożywania napojów alkoholowych. Pomimo tego, większość mieszkańców uważa problem nadużywania alkoholu za poważny. Większość mieszkańców była też w ciągu ostatniego półrocza świadkiem negatywnych zachowań związanych z piciem alkoholu, z czego najczęściej były to bójki i awantury.

Ponad 1/4 uczniów ma swoim otoczeniu osoby spożywające alkohol, ale większość uczniów nie przeszła jeszcze inicjacji alkoholowej. Spośród osób, które mają ją już za sobą, znaczna większość nigdy się nie upiła. Stanowi to dobrą informację.

Większość badanych uważa, że alkohol powinien być dostępny od 21 roku życia. Ankietowani wskazywali też na wzrost spożywania alkoholu w wyniku pandemii koronawirusa. Około połowy respondentów twierdzi, że liczba punktów sprzedaży alkoholu jest zbyt duża. Pewna grupa mieszkańców uważa, że osoby nieletnie mają łatwy dostęp do

²⁵ Diagnoza problemów społecznych występujących w Gminie Rytro zrealizowana w roku 2022 r.

zakupu alkoholu. Prawie żaden uczeń nie kupił nigdy samodzielnie alkoholu ani papierosów, dzieci uważają też dostęp do tych substancji za trudny.

2.3. Problem narkotykowy

40% ankietowanych zna przynajmniej jedną osobę zażywającą narkotyki. Wskazuje znaczna większość badanych nie przyznała się jednak do zażywania narkotyków. Większość ankietowanych nie ma wiedzy, gdzie na terenie Gminy Rytro można zakupić narkotyki.

Prawie żaden uczeń nie zażywał nigdy narkotyków. Znacząca większość deklaruje też, że nie zażyłaby narkotyku, gdyby miała do tego okazję. Dzieci uważają zakup narkotyków na terenie Gminy za trudny. Znaczna większość dzieci nie nadużywa zażywania leków.

2.4. Przemoc w rodzinie

Ponad połowa respondentów zna przynajmniej jedną rodzinę, w której występuje przemoc. Wskazuje to na problem występowania przemocy domowej w otoczeniu osób badanych. Znaczącej grupie badanych zdarzyło się również przynajmniej raz zareagować na przemoc w rodzinie, ale większość badanych deklaruje, że w ich gospodarstwie domowym przemoc nigdy nie występowała. Należy pamiętać, że bycie ofiarą przemocy jest traumatycznym doświadczeniem i nie wszystkie osoby przyznają się, że takie sytuacje miały miejsce.

Większość dorosłych mieszkańców Gminy Rytro nie uważa stosowania kar fizycznych czy surowego traktowania dziecka za dobrą metodę wychowawczą. Wskazuje to na wysoką świadomość dotyczącą szkodliwych skutków stosowania przemocy fizycznej i psychicznej wobec dzieci.

2.5. Przemoc szkolna

Większość dzieci deklaruje, że czuje się w swojej szkole bezpiecznie. Pomimo tego, większość przynajmniej raz zaobserwowała przemoc/cyberprzemoc w ciągu ostatniego roku, a 35% obserwuje ją przynajmniej 1-2 w miesiącu. Wskazuje to na potrzebę ograniczenia takich zachowań na terenie szkoły i udzielanie wsparcia dzieciom, które mogły paść ofiarami przemocy lub cyberprzemocy.

Prawie połowa uczniów spotkała się z wykluczeniem lub odtrąceniem. Chociaż takie

sytuacje nie są bezpośrednią formą konfliktu, to dzieci odrzucane przez grupę nadal odczuwają cierpienie i negatywnie wpływa to na ich psychikę. Innymi najczęstszymi zjawiskami, zmuszanie do czegoś, kradzież i otrzymanie obraźliwej wiadomości. Większość dzieci zna też przypadki stosowania przemocy przez uczniów wobec nauczycieli. Wskazuje to na potrzebę wprowadzenia w szkole działań profilaktycznych mających na celu pokazanie dzieciom konstruktywnych i bezpiecznych sposobów wyrażania złości oraz edukowanie o negatywnych skutkach przemocy.

2.6. Hazard i uzależnienia behawioralne

Ponad połowa badanych przynajmniej raz wysyłała płatne sms-ów. Znaczna większość mieszkańców nie angażowała się w inne formy hazardu i wydaje się, że nie jest to problem w tej społeczności, chociaż pewna część badanych zna osobiście osoby uzależnione od hazardu. Około połowy respondentów spędza w Internecie od 2 do ponad 6 godzin. Wskazuje to na ryzyko nadmiernego korzystania z Sieci wśród badanych. Zbyt długie czy częste korzystanie z Internetu negatywnie wpływa na zdrowie psychiczne i fizyczne.

Większość badanych nie grała w ciągu ostatniego roku w gry video. Jednak spośród osób grających połowa gra przynajmniej kilka razy w miesiącu, a około 42% graczy gra przynajmniej kilka razy w tygodniu. Wskazuje to na możliwość istnienia uzależnienia od gier wśród grupy graczy.

Większość ankietowanych wyrabiała nadgodziny w ciągu ostatniego roku. Spośród osób pracujących po godzinach około połowa robiła to przynajmniej kilka razy w tygodniu. Większości osób wyrabiających nadgodziny, przynajmniej raz, bliska osoba zwróciła uwagę na zbyt długie godziny pracy. Wskazuje to na ryzyko pracoholizmu wśród dorosłych mieszkańców Gminy Rytro. Przepracowywanie się może prowadzić do wypalenia zawodowego, pogorszenia zdrowia psychicznego i fizycznego oraz pogorszenia relacji z bliskimi.

Najwięcej uczniów spędza online od 2 do 4 godzin, ale jest pewna grupa dzieci, które spędzają w Sieci cztery godziny i więcej. Pokazuje to jak integralną część życia młodych ludzi stanowi Internet. Prawie połowa dzieci zetknęła się w Sieci z treściami dotyczącymi dyskryminacji, a pewna grupa z treściami związanymi z okaleczaniem się i scenami okrucieństwa i przemocy. Większości dzieci zdarzyło się spędzić w Internecie, więcej czasu niż planowali, a ¼ uczniów zdarzyło się to wielokrotnie. Wskazuje to na ryzyko powstania

uzależnień od Internetu w grupie dzieci zamieszkujących Gminę Rytró. Zbyt długie pozostawanie online negatywnie wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne. Może powodować problemy ze snem, pogarszać wzrok, czy powodować trudności w budowaniu relacji offline. Ponadto jak pokazują wyniki ankiety, część dzieci spotkała się w Sieci z niebezpiecznymi treściami.

Pewna grupa dzieci miała kontakt z treściami pornograficznymi w Internecie, a pewna grupa ogląda je regularnie. Ekspozycja na treści pornograficzne w młodym wieku jest szkodliwa dla psychiki dziecka i zaburza obraz ludzkiej seksualności.

Większość dzieci gra w gry na urządzeniach elektronicznych, co pokazują różnicę pokoleniową, dorośli mieszkańcy Gminy Rytró grający w gry pozostają w mniejszości. Spośród graczy, prawie połowa gra niemal codziennie. Prawie połowie zdarzyło się też w ostatnim roku, rozpocząć grę w wyniku złego nastroju co pokazuje, że mogą oni traktować granie jako formę rozładowania złych emocji. Wskazuje to na ryzyko występowania uzależnienia od gier w grupie dzieci zamieszkujących tereny Gminy Rytró.

2.7. System profilaktyki w Gminie Rytró

Większość mieszkańców Gminy Rytró nie wie jakie działania z zakresu profilaktyki uzależnień są prowadzone na terenie Gminy. Tym samym mieszkańcy nie wiedzą, gdzie mogą zwrócić się o pomoc np. w sytuacji uzależnienia. Jako największe potrzeby mieszkańców w zakresie problemów alkoholowych i narkotykowych badani wskazali: częstsze kontrole policyjne, przeprowadzanie zajęć profilaktycznych dla młodzieży, zorganizowanie nieletnim konstruktywnych sposobów spędzania wolnego czasu i wybudowanie domu kultury.

Uczniowie najbardziej chcieliby, żeby w ich szkole odbyły się zajęcia o tematyce zdrowego stylu życia, budowania relacji i wyboru przyszłej ścieżki kariery.

3. Cele Programu

3.1. Cele strategiczne

- 1) Zmniejszenie rozmiarów problemów, które występowały dotychczas.
- 2) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z alkoholem, narkomanią i innymi substancjami psychoaktywnymi, w tym behawioralnymi.

- 3) Zwiększenie zasobów (osobowych, materialnych i technicznych) niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

3.2. Cele operacyjne

- 1) Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, narkomanii oraz innych substancji psychoaktywnych.
- 2) Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, a w tym realizacja programów o potwierdzonej skuteczności i/lub rekomendowanych.
- 3) Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz innych substancji psychoaktywnych, w tym uzależnień behawioralnych.

4. Zadania realizowane w ramach Programu

	Zadania szczegółowe i sposób realizacji	Realizatorzy zadania	Termin realizacji
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz osób uzależnionych od czynności (uzależnienia behawioralne).		
	Dofinansowanie działań terapeutycznych prowadzonych w Małopolskim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu.	OZ	działania ciągłe
	Finansowanie członkom Komisji szkoleń i kursów specjalistycznych podnoszących kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy.	PZ	działania ciągłe
	Finansowanie badań biegłego sądowego oraz kosztów sądowych, jak również finansowanie kosztów, przejazdu dla osób uzależnionych i współuzależnionych do Ośrodków Terapii Uzależnień na terapię.	GKRPAiN	działania ciągłe

2.	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą.</p>		
	<p>Pomoc dzieciom krzywdzonym poprzez wprowadzenie do grup wsparcia.</p>	PZ	działania ciągłe
	<p>Wdrażanie i finansowanie oddziaływań adresowanych do osób uzależnionych, stosujących przemoc w rodzinie m.in. poprzez upowszechnianie informacji o dostępności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonym dla rodziców mających na celu: wspieranie abstynencji dziecka poprzez zawarcie umowy z psychologiem, terapeutą, prawnikiem w ramach działania punktu informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i uzależnieniami, oraz będących w kryzysie.</p>	GOPS, SZ	działania ciągłe
	<p>Edukacja społeczna poprzez prowadzenie lokalnych kampanii, upowszechnianie ulotek i informatorów adresowanych do mieszkańców dotyczących oferty pomocy.</p>	PZ, SZ, GOPS	działania ciągłe
	<p>Dofinansowanie szkoleń dla pracowników służby zdrowia, pracowników socjalnych, członków GKRPA i innych grup zawodowych w zakresie rozpoznawania choroby alkoholowej i innych uzależnień, oraz przemocy domowej.</p>	UG, PZ	działania ciągłe
	<p>Pomoc w organizacji, wsparcie działalności i dofinansowanie spotkań grup abstyntenckich.</p>	GKRPAiN, AA	działania ciągłe
3.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>		

<p>Przeprowadzenie programów (w szczególności rekomendowanych) profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej (w zależności od potrzeby) w placówkach edukacyjnych, zarówno w szkołach, jak i na etapie edukacji przedszkolnej.</p>	<p>PZ, SZ</p>	<p>działania ciągłe</p>
<p>Dofinansowanie cyklu spotkań w okresie ferii i wakacji organizowanych w ramach Ogólnopolskich Kampanii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. – „Zachowaj Trzeźwy Umysł” b. – „Postaw na Rodzinę” – organizacja Pikniku Rodzinnego, c. – „Reaguj na przemoc”, d. – „Przeciw pijanym kierowcom”, e. – „Ferie i Wakacje w Bibliotece” f. – „Majówka przy Kapliczce” g. – „Jarmark Średniowieczny” 	<p>PZ</p>	<p>działania ciągłe</p>
<p>Organizowanie i dofinansowanie szkolnych i lokalnych imprez rozrywkowo sportowych, rajdów dla dzieci i młodzieży ze szkół i przedszkola w Rytrze mających na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów jako alternatywna forma spędzania wolnego czasu, działania pod hasłem „Rodzina to najdroższy skarb”, realizowanych w ramach kampanii „Postaw na Rodzinę” oraz „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Dzień sportu szkolnego połączony z dniem Profilaktyki”, „Plebiscyt Życzliwości”</p>	<p>PZ, SZ</p>	<p>działania ciągłe</p>

Szkolenie kadry pedagogicznej pod kątem realizacji programów profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą, skutków przemocy domowej i umiejętności jej rozpoznawania.	PZ, SZ	działania ciągłe
Finansowanie udziału dzieci i młodzieży w wojewódzkich i ogólnopolskich akcjach profilaktycznych, tj.; zakup materiałów papierniczych rysunkowych do ich realizacji itp.	PZ, SZ	działania ciągłe
Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących działalności i pracy Komisji oraz materiałów edukacyjnych tj. książki, czasopisma, broszury, ulotki, kalendarze, itp. (ze szczególnym uwzględnieniem czasopism rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przykładowo: Świat Problemów, Terapia Uzależnień czy Remedium).	GKRPAiN	działania ciągłe
Rozważenie i ewentualne uchwalenie prohibicji nocnej zgodnie z rekomendacjami opisywanymi w Diagnostyce i dobrymi praktykami z innych polskich gmin.	GKRPAiN	działania ciągłe
Rozważenie i ewentualne wprowadzenie niektórych programów rekomendowanych takich np. jak Fred Goes Net.	UG, PZ, Policja	działania ciągłe
Rozważenie wprowadzenia szkoleń dla sprzedawców alkoholu.	PZ, KRPA	działania ciągłe

	<p>Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych na Hali Sportowej w Rytrze obejmujących zagadnienia z zakresu profilaktyki uniwersalnej oraz wzmacniających czynniki chroniące, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. trening umiejętności życiowych, b. uczenie rozwiązywania konfliktów, c. współpraca z rodzicami polegająca na angażowaniu ich do udziału we wspólnych zawodach z dziećmi oraz umożliwianie im podejmowania i realizowania własnych pomysłów, d. gimnastyka korekcyjna i inne formy zapisane w Narodowym Programie Zdrowia. 	PZ	działania ciągłe
	Opracowanie w roku 2025 (po trzech latach od ostatniej diagnozy) diagnozy problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem problemu alkoholowego, narkotykowego, przemocy oraz uzależnień behawioralnych.	PZ	działania ciągłe
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.		
	<p>Udzielanie wsparcia finansowego dla podmiotów zajmujących się profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, realizujących zadania w ramach profilaktyki uniwersalnej oraz wzmacniania czynników chroniących:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. dofinansowanie działalności klubów sportowych, b. dofinansowanie młodzieżowego zespołu parafialnego. 	KS, Parafia	działania ciągłe
5.	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.		
	Podjęcie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych naruszających przepisy określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.	GKRPAiN, Policja	działania ciągłe

Kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym, nieletnim i pod zastaw poprzez m. in. organizację szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących obrót napojami alkoholowymi.	GKRPAiN, PZ	działania ciągłe
Występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny.	GKRPAiN	działania ciągłe

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

5.1. Zadania Komisji

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powołana na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Rytró. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań Komisji należą:

1. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przemocy domowej.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu i pozostałych uzależnień obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
3. Przeprowadzanie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy, narkomanii i uzależnieniami behawioralnymi ich bliskimi.
4. Kierowanie osób nadużywających alkohol, na specjalistyczne badania wykonywane przez lekarzy biegłych.
5. Współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, pozostałymi zagrożeniami, oraz przemocą w rodzinie.
6. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

7. Dokonywanie oględzin punktów sprzedaży alkoholu celem wydania opinii poprzedzających podjęcie decyzji o wydaniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
8. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy w Rytrze poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
9. Współpraca z Komisariatem Policji w Piwnicznej Zdroju w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.
10. Udział w corocznych szkoleniach, jak również udział w pracach zespołów dedykowanych do opracowania Diagnozy rozwiązywania problemów społecznych.

5.2. Zasady wynagradzania członków Komisji

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rytrze (dalej: Komisja) za wykonywanie zadań wynikających z art 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. oraz realizacji Programu członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości:

- 1) **przewodniczący Komisji, Pełnomocnik: 650,00** złotych brutto miesięcznie,
- 2) **pozostali członkowie Komisji: 145,00** złotych brutto za każde posiedzenie.

Wynagrodzenie, o którym mowa powyżej, przysługuje za udział w posiedzeniach tylko wówczas, gdy członek Komisji potwierdzi swój udział w danej czynności składając własnoręczny podpis na stosownym dokumencie (np. lista obecności lub protokół z czynności, w której brał udział). Koszty szkoleń oraz podróży służbowych związanych z pełnieniem funkcji członka Komisji mogą być finansowane ze środków Programu.

Wynagrodzenie przysługuje za realizację następujących zadań:

- 1) udział w posiedzeniu i pracach Komisji;
- 2) prowadzenie okresowych kontroli punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalnego (5 punktów sprzedaży);

- 3) podejmowanie interwencji kryzysowej w chorobie alkoholowej i czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia odwykowego: – kompletowanie dokumentacji oraz kierowanie wniosku do sądu; – prowadzenie rozmów z osobami zaproszonymi, rozpytanie świadków, kierowanie na badanie przez biegłego (sporządzanie wywiadów środowiskowych w terenie);
- 4) podejmowanie interwencji w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie (interwencja domowa, wypełnienie Niebieskiej Karty, pomoc prawna).

Wyplata wynagrodzenia będzie dokonywana kwartalnie na podstawie zbiorczego zestawienia sporządzonego przez przewodniczącego Komisji z list obecności dołączonych do protokołu ze spotkania.

5. Podsumowanie i zasady finansowania

Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2026 r. Odpowiedzialność za realizację Programu ciąży na Pełnomocniku Wójta Gminy Rytko ds. Uzależnień. Nadzór nad realizacją sprawuje Wójt Gminy Rytko. Zmiany treści Programu wymagają uchwały Rady Gminy. Przy realizacji Programu należy współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami statutowo zobowiązanymi do rozwiązywania problemów alkoholowych.

Finansową podstawę realizacji Programu stanowią dochody Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ponadto od dnia 1 stycznia 2021 r., na bazie znowelizowanego art. 9² ust. 11 ustawy

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, hurtownicy napojów alkoholowych sprzedawanych w opakowaniach o objętości do 300 ml (tzw. "małpki"), objęci zostali dodatkową opłatą. Podatek obejmuje hurtownie zaopatrujące punkty sprzedaży detalicznej, nieoferujące możliwości spożycia alkoholu na miejscu i jest dzielony proporcjonalnie 50:50 dla gmin i NFZ. W przypadku niewystarczających środków pochodzących z opłat wpływających z tytułu wydawania przez samorząd zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na realizację celów Programu, Gmina w pierwszej kolejności przeznaczy opłatę „małpkową” na ich pokrycie. Sprawozdanie finansowe i

merytoryczne

z realizacji Programu, stanowiące integralną część rocznego sprawozdania budżetowego, będzie sporządzane i przedstawiane Radzie Gminy do dnia 30 marca bieżącego roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BYTŃ

Tomasz Kulig

WYDATKOWANIE ŚRODKÓW GKRPAiN w 2023r.

	Zadania szczegółowe i sposób realizacji	Realizatorzy zadania	Koszt zadania
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz osób uzależnionych od czynności (uzależnienia behawioralne).		
	Dofinansowanie działań terapeutycznych prowadzonych w Małopolskim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu.	GKRPAiN	2 500,00 zł.
	Finansowanie członkom Komisji i Zespołu Interdyscyplinarnego szkoleń i kursów specjalistycznych podnoszących kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy.	PZ	2 000,00 zł.
	Finansowanie badań biegłego sądowego oraz kosztów sądowych, jak również finansowanie kosztów, przejazdu dla osób uzależnionych i współuzależnionych do Ośrodków Terapii Uzależnień na terapię.	GKRPAiN	2 000,00 zł.
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą.		
	Pomoc dzieciom krzywdzonym poprzez wprowadzenie do grup wsparcia.	PZ	2 000,00 zł.
	Wdrażanie i finansowanie oddziaływań adresowanych do osób uzależnionych, stosujących przemoc w rodzinie m.in. poprzez upowszechnianie informacji o dostępności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonym dla rodziców mających na celu: wspieranie abstynencji dziecka poprzez zawarcie umowy między innymi z psychologiem, terapeutą, prawnikiem w ramach działania punktu konsultacyjnego świadczącego usług polegających udzielaniu porad psychologicznych, wsparcia psychologicznego osobom i rodzinom w sytuacjach kryzysowych, brakiem wsparcia rodziny w obliczu tragedii, przemocy, uzależnieniom itp.	GKRPAiN, ZI	13 500 zł.
	Dofinansowanie szkoleń członków GKRPAiN i innych grup zawodowych w zakresie rozpoznawania choroby alkoholowej i innych uzależnień, oraz przemocy domowej.	GKRPAiN	1 600,00 zł.
	Pomoc w organizacji, wsparcie działalności i dofinansowanie spotkań grup abstynenckich.	GKRPAiN i AA	2 000,00 zł.
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.		

<p>Zakup programów (w szczególności rekomendowanych) profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej (w zależności od potrzeby) w placówkach edukacyjnych, zarówno w szkole, jak i na etapie edukacji przedszkolnej; „Emocje na start”, „Debata”, „Magiczne Kryształki”, lub „Cukierki”</p>	<p>PZ, SZ</p>	<p>8 000,00 zł.</p>
<p>Dofinansowanie cyklu spotkań w okresie ferii, letnim i wakacji organizowanych w ramach Ogólnopolskich Kampanii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. – „Zachowaj Trzeźwy Umysł” b. – „Postaw na Rodzinę” – organizacja Pikniku Rodzinnego, c. – „Reaguj na przemoc”, d. – „Przeciw pijanym kierowcom”, e. – „Ferie i Wakacje w Bibliotece” f. – „Majówka przy Kapliczce” g. – „Jarmark Średniowieczny” 	<p>PZ</p>	<p>16 277,57 zł. + środki z opłaty tzw. „małpkowej”</p> <ul style="list-style-type: none"> b) 3 000,00 zł. c) 2 500,00 zł. d) 500,00 zł. e) 5 000,00 zł. f) 1 700 zł. g) 3527,08 zł.
<p>Organizowanie i dofinansowanie szkolnych i lokalnych imprez rozrywkowo sportowych, rajdów dla dzieci i młodzieży ze szkół i przedszkola w Rytrze mających na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów jako alternatywna forma spędzania wolnego czasu, działania pod hasłem „Rodzina to najdroższy skarb” realizowanych w ramach kampanii „Postaw na Rodzinę” oraz „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.</p>	<p>PZ, SZ</p>	<p>4 000,00 zł. + środki z opłaty tzw. „małpkowej”</p>
<p>Szkolenie kadry pedagogicznej pod kątem realizacji programów profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą, skutków przemocy domowej i umiejętności jej rozpoznawania (pedagogizacja)</p>	<p>PZ, SZ</p>	<p>2 500,00 zł.</p>
<p>Finansowanie udziału dzieci i młodzieży w wojewódzkich i ogólnopolskich akcjach profilaktycznych, tj.; zakup materiałów papierniczych rysunkowych do ich realizacji itp.</p>	<p>PZ, SZ</p>	<p>2 000,00 zł.</p>
<p>Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących działalności i pracy Komisji oraz materiałów edukacyjnych tj. książki, czasopisma, broszury, ulotki, kalendarze, itp. (ze szczególnym uwzględnieniem czasopism rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przykładowo: Świat Problemów, Terapia Uzależnień czy Remedium).</p>	<p>GKRPAiN</p>	<p>2 000,00 zł. + środki z opłaty tzw. „małpkowej”</p>

	<p>Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych na Hali Sportowej w Rytrze obejmujących zagadnienia z zakresu profilaktyki uniwersalnej oraz wzmacniających czynniki chroniące, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. trening umiejętności życiowych, b. uczenie rozwiązywania konfliktów, c. współpraca z rodzicami polegająca na angażowaniu ich do udziału we wspólnych zawodach z dziećmi oraz umożliwianie im podejmowania i realizowania własnych pomysłów, d. gimnastyka korekcyjna i inne formy zapisane w Narodowym Programie Zdrowia. <p>Wyjazd na lekcję otwartą do Sądu Rejonowego w Muszynie.</p>	PZ	27 000,00 zł.
4.	<p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.</p> <p>Udzielanie wsparcia finansowego dla podmiotów zajmujących się profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, realizujących zadania w ramach profilaktyki uniwersalnej oraz wzmacniania czynników chroniących:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. dofinansowanie działalności klubów sportowych, b. dofinansowanie młodzieżowego zespołu parafialnego. 	KS, Parafia	14 200,00 zł. – KS 4 000,00 zł. – Parafia
5.	<p>Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.</p> <p>Podjęcie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych naruszających przepisy określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.</p> <p>Występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny.</p>	GKRPAiN, Policja	działania ciągłe
	Wynagrodzenie przewodniczącego i członków komisji.	GKRPAiN	600,00 zł.
		GKRPAiN	12 500,00 zł

Razem; 118 627,08 złotych

PRZEWODNICZĄCY
KALIFAJMIN RYTRO
Tomasz Kulig

